

повідно). Умови 2018 р. були посушливими (ГТК 0,42). У червні і липні 2018-2019 рр. денна температура повітря піднімалась до 30–33°C, що негативно вплинуло на налив зерна. Умови 2020 р. характеризувались надмірним зволоженням (ГТК 1,65).

Середньою масою 1000 зерен на рівні зі стандартом 'Спадщина' (42,0-44,5 г) характеризувались зразки 'Ксантія', 'Meica', 'МПП Райдуж-

на', (UKR); 'Омский циркон', 'Гордея', (RUS); 'Асангали 20' (KAZ); 'Meridiano' (ITA); 'Flodur' (GBR); 'Eurostar' (CAN); 'Carleton' (USA) та ін.

Виділено зразки, які характеризувались високою масою 1000 зерен – 'Деміра', 'Харківська 39' (UKR); 'Дар Черноземья 2' (RUS); 'Костанайская 52' (KAZ); 'Розалия' (BLR); 'Senatore Cappelli', 'Valnova' (ITA); 'Zogal-bugda' (AZE); 'CD 28164' та ряд ліній з Мексики – 46,5-55,2 г.

УДК 631.53.04:633.15

Спряжка Р.О.¹, аспірант

Жемойда В.Л.¹, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва ім. проф. М.О. Зеленського

Харченко О.Я.² науковий співробітник по генетичних ресурсах кукурудзи

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України

²Устимівська дослідна станція рослинництва

E-mail: Roman.Spriazhka@nubip.edu.ua

ВАРІЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ САМОЗАПИЛЬНИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ З ПОЛІПШЕНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ЯКОСТІ ЗЕРНА ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ

Глобалізація, циклічні зміни клімату, збільшення населення земної кулі та потреби в продуктах харчування ставить перед аграрним сектором України все більш серйозні виклики. Селекція кукурудзи, як однієї з основних польових культур світу, на одночасне поліпшення якісних показників та пристосування до температурних змін умов вирощування є одним із шляхів забезпечення людства продовольством.

Дослідження з визначення вмісту білку, жиру та крохмалю проводились у лабораторіях агробіологічного факультету НУБіП України. Польові дослідження 2020-2021 р.р. проводились в Устимівській дослідній станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААНУ, яка знаходиться в Глобинському районі Полтавської області та на базі ВП «Агрономічна дослідна станція» НУБіП України на полях лабораторії селекції і генетики, розташованій у с. Пшеничне Васильківського району Київської області. Зразки висівались у три строки: 8 квітня (І строк), 21 квітня (ІІ строк) та 28 квітня (ІІІ строк) за середньої температури ґрунту на глибині загортання насіння: І декада квітня – 12,2 °С, ІІ декада – 13,0 °С, ІІІ декада – 16,2 °С.

Для визначення інтенсивності росту за різних строків сівби було відібрано 13 самозапильних ліній кукурудзи. За вмістом основних біо-

хімічних показників дані лінії відносяться до груп із середнім вмістом білку та жиру і групи із високим вмістом крохмалю – відповідно до класифікатора-довідника виду *Zea mays* L.

Найвищу інтенсивність росту – 2,9 см/добу було відмічено у лінії 'СО 255' за ІІІ строку сівби. Загалом показник інтенсивності росту за І строку сівби варіював у межах від 1,9 см/добу (лінія 'ХЛГ 1203') до 2,6 см/добу (лінія 'АК 159'); за ІІ строку сівби – від 2,1 см/добу (лінії 'ХЛГ 1238' та 'АК 155') до 2,8 см/добу (лінії 'СО 255', 'FV 243' та 'АК 159'); за ІІІ строку сівби – від 2,0 см/добу (лінія 'ХЛГ 1238') до 2,9 см/добу (лінія 'СО 255'). Середня інтенсивність росту досліджуваних зразків за І строку сівби склала 2,28 см/добу, за ІІ строку сівби – 2,47 см/добу, за ІІІ строку сівби – 2,45 см/добу.

Веgetаційний період в середньому по досліді варіював у межах 108–121 день. Середній веgetаційний період досліджуваних зразків за І строку сівби склав 116 днів, за ІІ – 113 днів, а за ІІІ – 112 днів.

Таким чином, за результатами дослідження колекції самозапильних ліній кукурудзи з поліпшеними показниками якості зерна встановлено, що оптимальним строком сівби є початок ІІ декади квітня, а лінії є джерелами холодостійкості при селекції кукурудзи на поліпшення основних біохімічних показників.